

HUMANIST- OCH TEOLOGDAGARNA
8–9 april 2011

ÖVERGÅNGAR

8605 ki - 10.

Övergångar

Det enda vi med säkerhet vet om något tillstånd i vår jordiska tillvaro är att det inte varar för evigt. 'Det går över', säger vi till oss själva och varandra. Oftast gör vi det för att trösta när livet är besvärligt. Men ibland får de tre orden ge uttryck åt vetenskapen om att stundens eufori – t ex den första förälskelsen eller lyckan över hemmalagets seger – inte kommer att hålla i sig. 'Övergångar' är alltså ett begrepp med både positiva och negativa associationer.

Obeständighet kan emellertid också vara något man analyserar utan att anlägga värderingar på själva skeendet. Med vetenskaplig distans till stoffet undersöker forskarna varför saker och ting inte förblir som de alltid har varit. Varför mister vissa föreställningar sitt inflytande över människors sinnen och handlande, och vad är det som driver människor att utvidga sin erfarenhetssfär? Kunskap om sådana processer är inte bara fascinerande i sig själv; på ett djupare plan ökar den vår insikt i vad det vill säga att vara människa.

2011 års HT-dagsprogram innehåller många övergångar, från en föreställningsvärld till en annan, från ett uttrycksmedel till ett annat, från en fysisk, politisk eller existentiell realitet till en annan; exemplen är många och skiftande. Under två dagar erbjuder humanister och teologer i Lund rika tillfällen att uppleva tjugningen i att tillhöra en art som ständigt drivs av sin nyfikenhet och aptit på livet – men också av rädslan för att förlora fotfästet i den värld man känner till.

Välkommen att följa med våra forskare på deras spaningar efter orsakerna till att ingenting i längden står emot förändring!

Professor *Marianne Thormählen*

Prodekan för forskning, Området för humaniora och teologi

Humanist- och teologdagarna

NÄR: 8–9 april 2011

VAR: Alla föreläsningar äger rum på Språk- och litteraturcentrum, Helgonabacken 12, Lund.

Fritt inträde. Hela klasser får gärna boka i förväg för att vara säkra på att få plats. Se programmets baksida för kontaktuppgifter.

Rausingföreläsning med Bo Hagström

Lördagen den 9 april kl 12.00

i Språk- och litteraturcentrums hörsal

Säg *Solens mat* så associerar vi genast till Bo Hagström. Årets Rausingpristagare föddes 1948 i Simrishamn och kan sannerligen sägas ha varit med om många övergångar i sitt liv. Mormoderns kokkonster och matupplevelserna baserade på lokala produkter från hav och slätt lade grunderna till ett genuint intresse för mat. Journalistbanan inleddes på Nordvästra Skånes Tidningar och tog honom vidare till Aftonbladet. Bo kom senare att styra kosan mot sydligare breddgrader. Han blev restaurangägare i Spanien och Italien, drev en egen radiokanal i Spanien under hela åttioalet, och lade grunden för den djupa kunskap om Medelhavets matkultur som sedan kommit att karakterisera hans tv-program och böcker.

I Sverige har Bo skapat sig ett namn som producent för populära program som *Sköna söndag*, *Gomorrön Sverige*, *Aspegren mitt i maten*, och inte minst den stora succén *Solens mat*. Programmen och de uppföljande böckerna om italiensk regional matkultur ger insyn i hur den lokala produktionen av råvaror går till, hur de bearbetas till genuina traditionella rätter och vilket förhållande byborna har till sina mattraditioner. De många historierna bakom mattraditionerna ger oss insikter i hur viktig just maten är i Italiens kulturhistoria, lika viktig som konst, litteratur och musik.

Solens mat lockar år efter år många tv-tittare, som får sig till livs så mycket mer än mat och matrender. Programmets popularitet har fått den stereotypa bilden av italiensk mat att förblekna. Det finns mer än pasta bolognese (förfranskat till bolognäs i tid och otid), pizza och tiramisu. Bo Hagström är en god människokännare och vet hur han får signoran i byns lokala trattoria att avslöja alla hemligheter med just hennes unika recept, och på köpet berätta om historiken bakom, om lokala festevenemang och traditioner. Denne kulturförmedlare bjuder oss på geografiska resor genom ett Italien som de flesta aldrig kommer i närheten av, långt bort från turistorterna.

Årets Rausingpristagare är alltså en sann humanist. Han får priset för sin utomordentliga förmåga att på ett varmt och entusiasmerande sätt föra människor närmare varandra genom att med utgångspunkt i det italienska köket på ett lättillgängligt sätt fördjupa kulturell förståelse.

Docent *Eva Wiberg*

Prodekan för grundutbildning, Området för humaniora och teologi

FREDAG 8 APRIL

9.15–9.40

Hanne Sanders Efter Roskildefreden 1658 – Skånelandskapen blir svenska. *Hörsalen*

Erik Persson Filosofen och utomjordingen – filosofiska aspekter på astrobiologin *A129b*

Cecilia Wadsö-Lecaros ”Sina engelska systrar till mönster” – hur engelska texter formade den svenska kvinnodebatten på 1860-talet *L201*

10.00–10.25

Henrik Rosenkvist När övergår en dialekt till att bli ett eget språk? Språkgränser i Skandinavien – språk, dialekter och mellanting *Hörsalen*

Lovisa Brännstedt Övergången från republik till kejsardöme – en brytpunkt i romersk historia? *A129b*

Joel Parthemore The Hard Problem of Concepts – Philosophy of Mind Meets Artificial Intelligence (föredraget hålls på engelska) *L201*

10.45–11.10

Johan Stenström Om döden som njutning – övergångar i operakonsten *Hörsalen*

Lena Halldenius The Rights and Wrongs of Women – moral och politik i Mary Wollstonecrafts romaner *A129b*

Victoria Höög Bildens betydelse som vetenskapligt verktyg *L201*

11.30–11.55

Anders Jarlert Prinsessan Victorias (1862-1930) övergång från barn till vuxen – konfirmationsbekännelsen som personligt dokument *Hörsalen*

Ola Wikander De som trollar med Leviatan – från verklig svartkonst till skrämmande propaganda *A129b*

Dan-Erik Andersson Spola kröken! Möten mellan invandrare från Mellanöstern och svensk nykterhetsrörelse *L201*

12.30–13.30 **OBS tiden!**

Kom till Humanistlaboratoriet och se vilken utrustning som finns och vad man kan använda den till. *Mac-salen, Humanistlaboratoriet*

13.15–13.40

Barbara Törnquist-Plewa Har Väst flyttat österut? Östeuropa efter den svåra övergången från kommunism till demokrati och marknadsekonomi *Hörsalen*

Victoria Johansson Från det ena till det andra – när tänker man medan man skriver? *A129b*

Linnéa Gradén Från död till liv? Bibelns blodiga ritualer *L201*

14.00–14.25

Jesper Svartvik Övergångar i Bibelns landskap – från gamla texter till nya kontexter *Hörsalen*

Andreas Önnersfors Från profan till invigd – övergångar i frimureriets initiationsritualer från 1700-talet *A129b*

Johanna Akujärvi Från prosa till poesi – hur kan man översätta Homeros och andra antika diktverk till svenska? *L201*

14.45–15.10

Robert Willim Vad är en industri? Om framtidens arbete i en globaliserad värld *Hörsalen*

Katarina Bernhardsson Från frisk till sjuk – litterära skildringar av sjukdom *A129b*

Valborg Lindgärde Mellan då och det kommande – Sophia Elisabet Brenner som skald i det tidigmoderna Sverige *L201*

15.30–16.00

Karin Salomonsson Är goda råd för dyra? Om coacher, shoppingexperter och stylist i samtidens konsumtionskultur *Hörsalen*

Eva Haettner Aurelius ”Vilket lik ängslan tör hava övergång” – Birger Sjöbergs bilder av döden *A129b*

Bo-A Wendt När dagarna blev räknade – om övergången från helgonkalendarisk till månadskalendarisk datering i Norden *L201*

LÖRDAG 9 APRIL

10.15–11.00

Marianne Gullberg Att ha språket i sin hand – vad gester avslöjar om vuxen språkinläring *Hörsalen*

11.15–11.45

Thomas Kaiserfeld En träbro av järn och andra tekniska övergångar i historien *Hörsalen*

Carita Paradis The Colour of Smell – Perceptual Transitions in Wine Descriptions (föredraget hålls på engelska) *A129b*

Marie Källkvist Värdet av översättning i undervisning i främmande språk *L201*

12.00– 13.00 Årets Rausingföreläsning av Bo Hagström

Solens mat – en resa i smakernas värld Hörsalen

FREDAG 8 APRIL

Samtliga programpunkter äger rum på Språk- och litteraturcentrum.

09.15–09.40 _____

- **Hörsalen**

Efter Roskildefreden 1658 – Skånelandskapen blir svenska

Hanne Sanders

Efter Roskildefreden 1658 blev Skåne, Halland och Blekinge en del av det svenska riket. Detta har ofta beskrivits utifrån nationella tankar som en brutal försvenskning. Här berättas en annan historia om människor som i en förnationell tid levde med andra identiteter och prioriteter och i en stat som var allt annat än en national enhetsstat. Människor som på olika sätt agerade för att påverka resultaten av Skånelandskapens övergång till Sverige.

Hanne Sanders är professor i historia vid Lunds universitet och föreståndare för Centrum för Danmarksstudier.

- **Sal A129b**

Filosofen och utomjordingen – filosofiska aspekter på astrobiologin

Erik Persson

Astrobiologi är det vetenskapliga namnet på sökande efter utomjordiskt liv. Astrobiologi finns numera som både undervisningsämne och forskningsämne vid Lunds universitet. Det är dock inte bara astronomer och biologer som ägnar sig åt dessa frågor. Även humanister är i högsta grad inblandade i både undervisning och forskning kring astrobiologi. Bland annat väcker sökandet efter utomjordiskt liv många filosofiska frågor. I detta föredrag skall vi titta närmare på några av dessa.

Erik Persson är doktor i praktisk filosofi och en av medlemmarna i astrobiologigruppen vid Pufendorfinstitutet, Lunds universitet.

- Sal L201

“Sina engelska systrar till mönster” – hur engelska texter formade den svenska kvinnodebatten på 1860-talet

Cecilia Wadsö-Lecaros

Vilka kontakter hade den svenska kvinnorörelsen med England vid 1800-talets mitt? Föredraget visar hur Sophie Leijonhufvud och Rosalie Olivecrona, som 1859 startade *Tidskrift för hemmet*, tog hjälp av den samtida engelska debatten för att diskutera kvinnofrågan i Sverige. Deras översättningar av engelska texter fungerade som ett slags murbräcka i tidskriftens strävan att skapa en övergång till ett nytt svenskt tänkande, bland annat kring kvinnors utbildning och arbete.

Cecilia Wadsö-Lecaros är lektor i engelsk litteraturvetenskap. Hennes forskningsområde är brittisk 1800-talslitteratur.

10.00–10.25 _____

- Hörsalen

När övergår en dialekt till att bli ett eget språk? Språkgränser i Skandinavien – språk, dialekter och mellanting

Henrik Rosenkvist

I Skandinavien talas fem olika nordiska språk (isländska, färöiska, norska, danska och svenska). Emellertid kan man också se Skandinavien som ett språklaboratorium, där språken på det skandinaviska fastlandet övergår i varandra. I det här föredraget ska jag tala om hur olika typer av gränser har påverkat språkutvecklingen i Skandinavien, och hur vi egentligen avgränsar språk och dialekter från varandra. Främst kommer föredraget att handla om morfologiska och syntaktiska språkdrag.

Henrik Rosenkvist är docent i nordiska språk vid Lunds universitet och forskar om dialektsyntax.

- **Sal A129b**

Övergången från republik till kejsardöme – en brytpunkt i romersk historia?

Lovisa Brännstedt

Efter mordet på Julius Caesar ärver hans systerdotter- och adoptivson Augustus både makten och namnet, Caesar. Republiken faller, Rom blir ett kejsardöme och namnet Caesar kom att bli till både Kaiser och tsar såväl som svenskans kejsare. Men vilken politisk agenda låg bakom systemskiftet? Och varför spred Augustus budskapet att han hade återupprättat den republik han själv varit med om att störta?

Föreläsningen handlar om politisk historia vid övergången till kejsartid och det faktum att Rom officiellt aldrig upphörde att vara en republik.

Lovisa Brännstedt är doktorand i Antikens kultur och samhällsliv och skriver en avhandling om Livia Drusilla och om politik, nätverk, lojalitet och vänskap under augusteisk tid.

- **Sal L201**

The Hard Problem of Concepts – Philosophy of Mind Meets Artificial Intelligence

Joel Parthemore

Föredraget hålls på engelska

Artificial intelligence has, in the past fifty years, accomplished great things, from grand master-beating chess programs to almost satisfactory machine translation. What it has so far not delivered is an artifact that can reason like we do, across many different conceptual domains.

One of the big difficulties is the way we understand the nature of structured thought itself.

Joel Parthemore is a post-doctoral researcher in the Centre for Cognitive Semiotics.

• Hörsalen

Om döden som njutning – övergångar i operakonsten

Johan Stenström

Till operakonstens stående inslag hör mord, självmord, dråp och avrättning. En av förklaringarna till att operan i dag är mer populär än någonsin är att den gestaltar existentiellt avgörande övergångar som på samma gång förhöjs och lindras tack vare musiken.

Johan Stenström är professor i litteraturvetenskap.

• Sal A129b

The Rights and Wrongs of Women – moral och politik i Mary Wollstonecrafts romaner

Lena Halldenius

1700-talsfilosofen Mary Wollstonecraft är mest känd för sitt feministiska pionjärverk *A Vindication of the Rights of Woman*. Mindre känt är att hon också skrev skönlitteratur och att hennes sista och oavslutade verk är en roman med titeln *The Wrongs of Women*. Hennes romaner kan med fördel läsas som filosofiska texter om förödmjukelse, underordning och våld. I föredraget presenteras romanerna som nyckeltexter för att förstå denna upplysningsfilosofs tänkande om moral och politik.

Lena Halldenius är docent i praktisk filosofi, verksam vid ämnet mänskliga rättigheter.

• Sal L201

Bildens betydelse som vetenskapligt verktyg

Victoria Höög

Bildens roll i vetenskapen har skiftat med synen på vad vetenskap är. Det fanns en tid då bara det konstnärliga geniet ansågs kapabelt att fånga sanningen i bild. Mot slutet av 1700-talet var det i stället sparsmakade grafiska illustrationer som gällde; estetik ansågs blockera vetenskaplig kunskap. Med dagens digitala bildteknik har den vetenskapliga illustrationen fått andra uppgifter än att korrekt

återge naturen; illustrationen ger forskaren möjlighet att åskådliggöra en manipulerad händelse. Bildernas förmåga att hantera och presentera stora datamängder gör dem till verktyg i själva forskningsprocessen.

Victoria Höög är docent vid Filosofiska institutionen.

11.30–11.55

• Hörsalen

Prinsessan Victorias (1862-1930) övergång från barn till vuxen – konfirmationsbekännelsen som personligt dokument

Anders Jarlert

Den kristna konfirmationen är välkänd som övergångsrit. Mer ovanlig är den bekännelse som konfirmanden själv skrev och läste upp vid sin konfirmation. Det var en tradition i flera tyska furstehus. Konfirmationsbekännelsen speglar både traditionen, undervisningen och konfirmandens egen reflektion. Första söndagen i Advent 1878 läste Prinsessan Victoria av Baden, som blev Sveriges Drottning Victoria, sin bekännelse...

Anders Jarlert är professor i kyrkohistoria vid Centrum för teologi och religionsvetenskap och skriver en biografi om Drottning Victoria och hennes inre liv.

• Sal A129b

De som trollar med Leviatan – från verklig svartkonst till skrämmande propaganda

Ola Wikander

I vers 3:8 i Jobs bok talas det om något slags trollkarlar eller magiker som är starka nog att besvärja själva kaos makter: havsmonstret och den stora ormen Leviatan. Men vad kan egentligen ha legat bakom denna tanke? Fanns det egentligen sådana svartkonstnärer, eller var de kanske bara projektioner av kreativt teologiskt tänkande?

Ola Wikander är doktorand och lärare i klassisk hebreiska vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

- Sal L201

Spola kröken! Möten mellan invandrare från Mellan-östern och svensk nykterhetsrörelse

Dan-Erik Andersson

Mot alla odds ökar medlemstalen i den svenska nykterhetsrörelsen. Inte minst beroende på tillströmningen av individer med sina rötter i Mellanöstern. Hur ser då mötet mellan ”gamla” traditioner och ”nya” traditioner av nykterhet ut? Vilken roll kan värdegemenskapen mellan individer från olika traditioner spela för framtidens civila samhälle och demokrati?

Dan-Erik Andersson är universitetslektor i mänskliga rättigheter och forskare vid Centrum för Mellanösternstudier vid Lunds universitet.

12.30–13.30 OBS tiden!

Mikroföreläsningar i Humanistlaboratoriet

I Humanistlaboratoriet kan man mäta vad folk tittar på och hur hjärnan reagerar. Vill du veta vilken utrustning som finns och vad man kan använda den till? Kom då till våra mikroföreläsningar som ger konkreta exempel på den spännande forskning som bedrivs i labbet.

13.15–13.40

- Hörsalen

Har Väst flyttat österut? Östeuropa efter den svåra övergången från kommunism till demokrati och marknadsekonomi.

Barbara Törnquist-Plewa

Begreppen ”Östeuropa” och ”Västeuropa” har till ganska nyligen varit ganska självklara för alla. Östblockets fall åren 1989–1991 har dock lett till att de nu ifrågasätts. Finns det en östeuropeisk identitet? Kan vi sluta tala om ”Öst” och ”Väst” och istället bara tala om Europa?

Barbara Törnquist-Plewa är professor i Öst- och Centraleuropastudier vid Språk- och litteraturcentrum och föreståndare för Centrum för Europaforskning vid Lunds universitet. Hon forskar om Öst- och Centraleuropas historia, politik och kultur samt relationer mellan öst och väst i Europa.

- **Sal A129b**

Från det ena till det andra – när tänker man medan man skriver?

Victoria Johansson

När vi ska skriva så behöver vi vid något tillfälle planera vad vi vill säga och hur vi vill uttrycka oss. Men när gör vi det egentligen? De flesta texter skrivs inte rakt igenom från början till slut, utan har ofta ändrats och skrivits om på många sätt innan de når läsaren. Processen bakom en texts tillkomst kan skilja sig mycket åt beroende på vem som skriver eller vilken text som skrivs. Med utgångspunkt från pauseringar och redigeringar visas hur en text kan vara mer eller mindre mödosam att framställa.

Victoria Johansson är forskare och lärare vid Språk- och litteraturcentrum och vid Humanistlaboratoriet i Lund. Hon forskar bland annat om kognitiva aspekter på skrivande.

- **Sal L201**

Från död till liv? Bibelns blodiga ritualer.

Linnéa Gradén

Ordet ”blod” förekommer ca 400 gånger i Bibeln. En fjärdedel av dessa finns i Tredje Mosebok, som till största del består av offerlagar. I detta komplicerade system intar offerdjurets blod en central plats. Men varför är blodet så viktigt och varifrån kommer dess starka krafter? Blod i Gamla testamentet kan vara renande och beskyddande, men också farligt och orenande. Är blod vägen till livet? Eller en symbol för döden? Och vad innebär de gammaltestamentliga blodsritualerna som bakgrund till den kristna nattvarden?

Linnéa Gradén är doktorand i Gamla testamentets exegetik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet. Hon skriver en avhandling om renhetslagarna i Tredje Mosebok.

• Hörsalen

Övergångar i Bibelns landskap – från gamla texter till nya kontexter

Jesper Svartvik

Det sägs att Bibeln är världens mest inflytelserika bok. Dessa hebreiska, arameiska och grekiska texter, som är mellan två och tre tusen år gamla, tolkas och tillämpas än idag, inte bara i synagogor och kyrkor världen över, utan även i konst, musik och litteratur. Syftet med denna föreläsning är att beskriva den bro som leder från en förlorad värld till vår egen tid.

Jesper Svartvik är sedan 2008 förste innehavare av Krister Stendahls professur vid Lunds universitet och Svenska teologiska institutet i Jerusalem.

• Sal A129b

Från profan till invigd – övergångar i frimureriets initiationsritualer från 1700-talet

Andreas Önnerfors

Sedan det moderna frimureriets uppkomst i det urbana London 1717 och under hela 1700-talet initierades ett hundratusental män (och ett antal kvinnor) i frimurareloger runt om Europa. Antagningen genom ritualen skapar en tydlig övergång mellan människan som ”profan” och människan som ”invigd”, i kraft av vilken hon kan upptäcka en tidigare förborgad kunskap, andra inre dimensioner av vetande. Hur iscensattes denna övergång från profan till invigd? Fördraget bjuder på rikliga illustrationer ur det samtida källmaterialet.

Andreas Önnerfors är postdoktoral forskare vid Lunds universitets bibliotek.

• Sal L201

Prosa eller poesi – hur kan man översätta Homeros och andra antika diktverk till svenska?

Johanna Akujärvi

Att översätta texter är svårt. Att översätta poetiska texter är särskilt svårt men också särskilt lockande. Skall originalets orimmade meter

behållas? Eller skall översättaren använda något lämpligt rimmat versmått som redan är brukligt i svensk vers? Eller skall han kapitulera inför uppgiften och välja att använda prosa? Lyssna till översättares olika lösningar från 1700-talets mitt till 1800-talets början.

Johanna Akujärvi är doktor i grekiska och akademiforskare vid Språk- och litteraturcentrum.

14.45–15.10

• Hörsalen

Vad är en industri? Om framtidens arbete i en globaliserad värld

Robert Willim

Sverige är idag ett samhälle som beskrivs som postindustriellt. Men vad ska människor producera när fabriker läggs ner? Vad menas förresten med en fabrik år 2011? Med utgångspunkt i fenomenet *Industrial Cool* berättas om hur produktion och konsumtion förändras i en globaliserad värld.

Robert Willim är docent i etnologi vid Lunds universitet och även verksam som konstnär.

• Sal 129b

Från frisk till sjuk – litterära skildringar av sjukdom

Katarina Bernhardsson

Skönlitteraturen har en förmåga att gestalta, bearbeta och diskutera viktiga mänskliga frågor. I vår tid, som inte riktigt vill låtsas om att sjukdom är något normalt och förväntat i livet – vad berättar den samtida litteraturen om vår syn på sjukdom? Föreläsningen utgår från Carl-Henning Wijkmarks *Stundande natten* (2007) och Anders Paulruds *Fjärilen i min hjärna* (2008), och lyfter bland annat fram hur kroppen undertrycks i berättelserna och hur sjukdomen framträder som en sorts exil.

Katarina Bernhardsson är litteraturvetare vid Lunds universitet och disputerade 2010 med *Litterära besvär. Skildringar av sjukdom i samtida svensk prosa*.

- Sal L201

Mellan då och det kommande – Sophia Elisabet Brenner som skald i det tidigmoderna Sverige.

Valborg Lindgärde

Sophia Elisabet Brenner (1659–1730), en under sitt verksamma liv uppburen och efterfrågad poet, är på många sätt en intressant representant för sin tid som en brytningstid. En fråga vid läsningen av hennes litterära produktion är nämligen i vad mån hon förefaller vara barn av 1600-talet eller visa fram mot det nya som skulle göra 1700-talet till ett slags paradigmskifte.

Valborg Lindgärde är fil dr i litteraturvetenskap.

15.30–16.00

- Hörsalen

Är goda råd för dyra? Om coacher, shoppingexperter och stylist i samtidens konsumtionskultur

Karin Salomonsson

Under paroller som ”våga vara personlig” tycks det idag vara avgörande att kunna framställa sig själv som ett starkt varumärke, både i och utanför arbetslivet. Personliga tjänster av olika slag har växt fram för att hjälpa individen i att definiera mål, stärka självkänslan och framhäva förtjänster i utseende genom kläder och stil. Föredraget diskuterar företeelsen och presenterar några möjliga förklaringar till tjänsternas ökade popularitet.

Karin Salomonsson är forskare i etnologi och prefekt vid Institutionen för kulturvetenskaper.

- **Sal A129b**

”Vilket lik ängslan tör hava övergång” – Birger Sjöbergs bilder av döden”

Eva Haettner Aurelius

Döden och dödsögonblicket tycks ha behärskat Birger Sjöbergs fantasiliv; flera av hans dikter och visor är säkert försök att hantera dödsräddelse och dödsångest. Dikternas och visornas lysande bilder av döden och dödsögonblicket pendlar mellan det sublimt enkla i ”Finge min Frida rätt” till det gåtfullt svarta i ”Dödens klädnader”. Han prövade många sätt att hantera dödsräddelse – till sist verkar psykoanalysen ha givit honom ett sätt.

Eva Haettner Aurelius är professor i litteraturvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

- **Sal L201**

När dagarna blev räknade – om övergången från helgonkalendarisk till månadskalendarisk datering i Norden

Bo-A. Wendt

På medeltiden daterade man genom att namnge dagarna inom ramen för kyrkoåret och helgonkalendern, till exempel med ett ”Sankt Matthei dag” eller med en indirekt variant som ”onsdagen efter kyndelsmässe”. Under 1500-talets lopp försvinner detta sätt att datera steg för steg i Norden – till förmån för vårt moderna, där månadernas dagar helt enkelt numreras löpande. Man kunde kanske tro att denna övergång följer med reformationen, men istället är den en renässansföreteelse.

Bo-A. Wendt är docent i nordiska språk vid Lunds universitet och arbetar utöver egen forskning också som ordboksredaktör vid Svenska Akademiens ordbok.

LÖRDAG 9 APRIL

10.15–11.00

• Hörsalen

Att ha språket i sin hand – vad gester avslöjar om vuxen språkinlärning

Marianne Gullberg

Gester är intimt förbundna med språk och tal: när vi talar, gestikulerar vi oftast också och när vi använder ett språk vi inte behärskar så bra, gestikulerar vi ännu mer. Jag ger här en kort översikt över vad vi kan lära oss om språkinlärning och språkutveckling genom att beakta både de gester inlärare producerar och de gester de ser i sin omgivning.

Marianne Gullberg är professor i psykolingvistik vid Språk- och litteraturcentrum och vetenskaplig chef för Humanistlaboratoriet. Hennes forskning berör vuxen andraspråksinlärning, flerspråkighet samt produktion och perception av gester.

11.15–11.45

• Hörsalen

En träbro av järn och andra tekniska övergångar i historien

Thomas Kaiserfeld

Ofta påverkar invanda föreställningar om befintlig teknik förutsättningarna för ny teknik. Med hjälp av historiska exempel skall vi se hur gammal teknik ofta dröjt sig kvar i övergången till ny och delvis bestämt hur den utformats och använts, från träbroar av järn till trådradio som sändes i telefonerna.

Thomas Kaiserfeld är professor i idé- och lärdoms historia vid Lunds universitet och intresserar sig särskilt för teknik- och vetenskapshistoria.

- **Sal A129b**

The Colour of Smell: Perceptual Transitions in Wine Descriptions

Carita Paradis

Föredraget hålls på engelska

It is well-known that vision is our most reliable source of objective information about the world, while smell is associated with much more individual variation and subjectivity. Although there is a lack of established words for smell, description of olfactory perception is prevalent in the field of wine writing. This lecture investigates how the elusive smell of wine can be captured in words so as to result in transparent, intelligible and convincing communication.

Carita Paradis is Professor of English Linguistics. Her research concerns the relation between linguistic expressions and meaning in human communication.

- **Sal L201**

Värdet av översättning i undervisningen i främmande språk – en övergång till ett samspel mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund

Marie Källkvist

Valet av språkfärdighetsövningar i undervisningen i främmande språk sker oftast på basis av beprövad erfarenhet snarare än på en vetenskaplig grund. Inte minst gäller detta för användandet av översättning som undervisningsmetod. Men finns det någon forskning att luta sig mot och vad säger i så fall den? Vad är egentligen värdet av översättningsövningar i undervisningen i främmande språk?

Marie Källkvist är universitetslektor i engelska vid Lunds universitet och bedriver forskning i språkinläring, grammatikdidaktik och sociolingvistik.

• Hörsalen

Årets Rausingföreläsning med Bo Hagström *Solens mat – en resa i smakernas värld*

Kan vårt förhållande till mat faktiskt ge oss svar på hur vi betar oss som mänskliga varelser?

Den moderna gastronomin handlar inte bara om njutning. Vad vi äter speglar också vår identitet och vår människosyn. Utrustad med kunskap och nyfikenhet reser Bo Hagström i smakernas värld och delar med sig av sina upplevelser bland italienska bönder, småproducenter och passionerade mathantverkare. Självklart får vi också följa med bakom kulisserna till inspelningarna av tv-succén *Solens mat*.

ÖVRIGA PROGRAMPUNKTER

Visning av Humanistlaboratoriet

I Humanistlaboratoriet kan man mäta vad folk tittar på och hur hjärnan reagerar. Vill du veta vilken utrustning som finns och vad man kan använda den till? Kom då till våra mikroföreläsningar som ger konkreta exempel på den spännande forskning som bedrivs i labbet.

Häng inte läpp! Vi ser hur du talar

Att mäta hjärnaktivitet hos små barn

Ögonrörelsemätning – från svårt till enkelt

När? Fredag 8 april 12.30–13.30

Var? Macsalen, Humanistlaboratoriet (nedanför trappan under SOL:s bibliotek)

Bokförsäljning

Biblioteket ordnar bokförsäljning. Välj bland nya publikationer av forskare inom humaniora och teologi och utgallrade dubletter. Glöm inte att ta med kontanter, vi kan inte ta kortbetalning.

SOL-caféet håller öppet under både fredagen och lördagen.

